Asfiya-i muhakikîn kimlere denir?

Abdullah Bey: “Asfiya kimlere denir? Evliya ile arasında ne fark vardır?”

CADDE-İ KÜBRA ASFİYANIN YOLUDUR

Asfiya, safiyet kökünden gelen, takva ve kemalat sahibi, veraset-i nübüvvet sırrına ermiş, ilmî tetkikatıyla Hazret-i Peygamber’in (asm) sünnetini ve dinini ihya eden tahkik ehli âlimlere denmiştir. Genellikle “asfiya-i muhakkikin” olarak ikili kavram biçiminde kullanılmıştır.

Velayet veya evliya kelimeleri ise ibadetiyle, zühtüyle, takvasıyla, salahatiyle Allah dostu olmuş, keşif ve keramet sahibi ve şuhud ehli mürşitleri ifade ediyor.

Evliya sadece kalp yoluyla gidenleri, asfiya ise akıl veya hem akıl, hem kalp yoluyla gidenleri ifade etmekle beraber, genellikle kimi evliya aynı zamanda asfiya, asfiya da aynı zamanda evliya olarak zuhur etmiştir.

Mesela İmam-ı Gazali ve İmam-ı Rabbani gibi imamlar, Muhyiddin-i Arabî ve Abdülkadir-i Geylanî gibi evliyalar aynı zamanda asfiya-i muhakkikindendirler.1

Bediüzzaman evliya ile asfiya arasındaki farkı şöyle ifade ediyor: “Derece-i şuhud, derece-i iman-ı bilgaybdan çok aşağıdır.”2 Yani yalnız müşahedesine dayanan bazı ehl-i velayetin ihatasız keşfiyatı, veraset-i nübüvvet sırrı taşıyan asfiya ve muhakkikinin doğrudan doğruya Kur’ân’a gaybî imana, yani safi, ihatalı, kapsamlı ve doğru biçimde iman ve İslam hakikatlerine dair içtihatları seviyesine yetişemez. Evliya keşfiyatının, ezvak ve müşahedelerinin ve kerametlerinin tek ölçüsü kitap ve sünnettir ve asfiya-i muhakkikinin kitap ve sünnet ölçülerinde ortaya koydukları düsturlar ve esaslardır.

Dolayısıyla cadde-i kübra evliyanın yolu değil, asfiyanın yoludur. Evliya cadde-i kübrada gitmek için asfiyanın ortaya koyduğu düsturlara ve esaslara uymaya mecburdur. Başka bir ifadeyle evliya asfiyaya değil, asfiya evliyaya mihenktir.

İmam-ı Rabbani’nin ifadesiyle, asfiyanın makamı velayet-i kübra; mesleği ise, “verâset-i nübüvvet yoluyla tasavvuf berzahına girmeden, doğrudan doğruya

hakikate yol açmaktır.”3

Ebu Hanife, İmam-ı Mâlik, İmam-ı Şâfiî, İmam Ahmed ibni Hanbel gibi müçtehit imamlar ve bu imamların binlerle talebeleri asfiya ve muhakkik imamlardandır.

MÜRTED KİME DENİR?

Ankara’dan Kübra Ateş: “Mürted kime denir? Mürtedin hakk-ı hayatı yoktur ifadesini nasıl yorumlamalıyız?”

Mürted, İslam dairesinden çıkan kişiye denir. İslam dini hak din olması, son din olması, mükemmel olması, diğer bütün dinlerin doğru hükümlerini ihtiva etmesi ve dönmeyi icap ettirecek bir kusuru olmaması nedeniyle, bir kişinin İslam’dan dönmesi ya bilgisizliğinden, ya da dünyevi bir menfaatindendir.

Bilgisizlik irşatla giderilir. Peki, dünyevi bir menfaat için dinini satana ne diyeceksiniz? Bu ihanet değil midir?

İmanın ve salâbetin kuvvetli olduğu eski asırlarda bir Müslüman’ın dinden dönmesinde dine ve İslam milletine ihanet kokusu gelirdi. Bu nedenle harbî kâfirin hakk-ı hayatının -hürriyet düsturu nedeniyle- korunması, dininden dönen ve kâfir yararına çalışan birisinin ise irşad alıp tövbe etmediği takdirde öldürülmesi şer’î bir esas olmuştur. Bu meselede hürriyet düsturu işletilmemiştir.

Bunun hikmetini Üstad hazretleri şöyle açıklıyor: “Mürtedin vicdanı tamam bozulduğundan, hayat-ı içtimaiyeye zehir olur.”4 “İslâmiyet sair dinlere kıyas edilmez. Bir Müslüman, İslâmiyet’ten çıksa ve dinini terk etse, daha hiçbir peygamberi kabul edemez. Belki Cenâb-ı Hakkı dahi ikrar edemez ve belki hiçbir mukaddes şeyi tanımaz; belki kendinde kemâlâta medar olacak bir vicdan bulunmaz, tefessüh eder. Onun için, İslâmiyet nazarında harbî kâfirin hakk-ı hayatı var. Hariçte olsa, musâlaha etse; dâhilde olsa, cizye verse İslâmiyet’çe hayatı mahfuzdur. Fakat mürtedin hakk-ı hayatı yoktur. Çünkü vicdanı tefessüh eder, hayat-ı içtimaiyeye bir zehir hükmüne geçer.”5

GÜNÜMÜZDE ÇARE, CİHAD-I MÂNEVÎDİR

Fen ve felsefenin eliyle ve hürriyet esasının su-i istimaliyle nesillerin dinden soğutulduğu, imanların sarsıntıya uğratıldığı ve Kur’ân’ın ve imanın kalplerde kendi kendini muhafaza ettiği günümüzde, bu meseleyi işletmeye ruhsat yoktur. Günümüzde Risale-i Nur’un fetvasıyla, dâhilde, -iman zaafı had safhaya çıkmasına rağmen- kılıçlar kınına girmiştir. İvedilikle cihad-ı maneviye ihtiyaç vardır.6 Dinden

çıkmış insanın imanını cihad-ı manevi ile takviye etmeden, adamı ölüme mahkûm etmeye bu asırda şeriat izin vermez.

Dipnotlar:

1- Sözler, s. 630.
2- Mektubat, s. 84.
3- Mektubat, s. 26.
4- Bediüzzaman Said Nursi, Lem’alar (yeni tanzim), s. 125.
5-Bediüzzaman Said Nursi, Mektubat (yeni tanzim), s. 423.
6- Divan-ı Harb-i Örfi, s. 64.